

השנה עיקר העבודה הוא במוח ולב כו' אבל בר"ה עיקר העבודה היא בבחי' מקיפים שבנשמה כו', וכמו בקבעומ"ש דר"ה שהוא בהתגלות עצם הנשמה, וכמו"כ בתשובה דר"ה ועשי"ת דהכל הוא בהתגלות עצם הנשמה כו'. וזהו נצבים כולכם כולם בשוה בדמדרי' זו לא יש התחלקות, וכידוע דהתחלקות הוא מהחכ' ולמטה אבל למע' מהחכ' לא יש התחלקות כו'. וזהו ג"כ ענין אתם נצבים היום נצבים ועומדים כו', וכדאי' במד"ר פ' תרומה למעלה שרפים עומדים למטה עצי שטים עומדים כו', שטים הוא ל' שטות ויש שטות דלעו"ז כמו כי תשטה כו', ויש שטות דקדושה וכמו אהני לי' שטותא לסבא והוא העבודה שלמעלה מטו"ד כו', ועי"ז מהפכים את השטות דלעו"ז, וכמ"ש ומעין מבית ה' יצא והשקה את נחל השטים כו'. גם נצבים הוא ל' קיום וכמו שת"א אתון קיימין יומא דין כו', והיינו קיום הכחות פנימי' כו', וכמשנת"ל שע"י האמונה וכן ע"י קבעומ"ש הוא ההתגלות דכחות פנימיים וכמ"ש טוב טעם כו' כנ"ל. וזהו שמפרט פרטי המדרי' ראשיכם שבטיכם כו' שהן עשר מדרי' שבכללות ציור קומה דנש"י כו', וכן בכל א' בפרט הן עשר כחות הנפש כו', והיינו בעבודה שע"פ טו"ד שבזה יש חילוקי מדרי' כו', והקיום שלהם הוא ע"י העבודה שלמעלה מטו"ד כו'. וזהו אתם נצבים היום דביום דר"ה אתם נצבים בבחי' העבודה שלמעלה מטו"ד דבזה לא יש חילוקי מדרי' וזהו כולכם כו', ומפרט אח"כ פרטי כל הכחות להיות שע"י העבודה שלמעלה מטו"ד הוא הקיום גם בהכחות פנימיים כו'.

בס"ד. ליל ב' דר"ה, עתה"ו

זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון, וצ"ל דהלא מאומרו תחלת מעשיך משמע שבזה היום מתחדש העולם בכל שנה, ואח"כ אומר זכרון ליום הראשון הרי זה היום אינו יום ראשון דברה"ע רק זכרון לבד ליום ראשון, וכידוע דברה"ע הי' בכ"ה באלול ור"ה הוא יום וא"ו לברה"ע יום שנברא אדה"ר כו', ואיך הוא תחלת מעשיך כו', ובאמת צ"ל דמ"מ ביום הזה מתחדש העולם וכמש"א היום הרת עולם כו', וצ"ל איך הוא ב' הענינים שהוא תחלת מעשיך וזכרון ליום ראשון כו'. גם צ"ל משארז"ל (ר"ה י"ז) אמרו לפני מלכיות כדי שתמליכוני עליכם כו', ובמה בשופר, דממה שאומר אמרו לפני מלכיות כדי שתמליכוני הרי באמירת פסוקי מלכיות נמשך בחי' המלוכה, ואח"כ או' ובמה בשופר, הרי ההמשכה ע"י השופר דוקא, וצ"ל מפני מה האמירה לבד אינו מספיק וצריכים תקיעת שופר דוקא.

וביאור הענין הוא דהנה ב' ידיעות הנ"ל הן מ"ש כי אל דעות ה' ולו נתכנו עלילות, ואי' באד"ז דרצ"א ע"א דעות ודאי הוא הדעת בדעת כל פלטריו אתמליין דכתי' בדעת חדרים ימלאון (חדר ר"ת חסד דין רחמים והן

בשעה שהקדימו – תער"ב

א'קמא

המדות דהתחלקות המדות הן מן הדעת, וכידוע דמוח הדעת מתחלק לב' מוחין ה"ח וה"ג כו', דחו"ב הן למעלה מהתחלקות עדיין וכמו בשכל וסברה א' יכול להיות ב' מדות הפכים, וההטי' לחסד או כו' הוא ע"י הדעת הנק' דעת נוטה כו', והיינו מפני שדעת הו"ע הכרה וע"י ההכרה בפנימי' ועומק הסברה עי"ז הוא ההטי' לחסד או כו'; וכידוע בענין ד' בתים דתפילין כו' וכמ"ש במ"א), דעת אחרא לא אתגליא כו', והיינו ב' בחי' דעת, דעת תחתון ודעת עליון כו', דד"ת הוא שבו וע"י הוא עיקר הגילוי בהמדות וכידוע שנק' מפתחא דכליל שית כו', שהוא בחי' אור וחיות המדות כו', וד"ע הוא שטמיר ונעלם ולא אתגלי' כו' (וצ"ל שגם זה הוא בחי' גילוי כי כל ענין הדעת הוא בחי' הגילוי, וכמו כשאין הכתר נמנה הדעת נמנה, והיינו להיות שהכתר הוא בבחי' סתימות והעלם נמנה הדעת שהוא בחי' הגילוי כו', הרי שהדעת הוא בחי' גילוי גם בחי' ד"ע כו', רק שהוא דעת הנעלם כו'). ולהבין זה הענין הוא דהנה ידוע דבכללות ההשתל' מרוכ"ד עד סוכ"ד יש ג' מדרי' והן בחי' יש ואין ויש, היש הראשון הוא עצם המשפיע קודם שבא ממנו איזה השפעות אור וגילוי כו', והיש השני הוא המקבל כו', והאין הוא הממוצע ביניהם כו', דכן הוא בכללות ההשתל' דהכל הוא בבחי' משפיע ומקבל, ונודע דלא כל עצמות המשפיע בא בהשפעה כ"א רק הארה ממנו (וזהו דלעתיד לא יהי' משפיע ומקבל וכמ"ש ולא ילמדו איש את רעהו כו', היינו שהעצמות ממש יתגלה ויהי' השגת המהות ממש שאין זה בבחי' משפיע ומקבל כו', דמשפיע ומקבל הוא שנמשך רק הארה אבל מה שהעצמות נמשך אין זה בדרך משפיע ומקבל כו', ומה שיש בחי' השפעה עצמי' באמת זהו למעלה מבחי' משפיע ומקבל והיא ההמשכה שמבחי' ד"ע כו', וג"ז יהי' לעתיד ועכשיו הוא בבחי' המשכה מן העצם (היינו בחי' אחרונה שבעצמות כו'), וגם אם נא' שזהו המשכת העצם (ועם היותו מקצת מן העצם הרי אתה תופס בכולו כו'), הרי עתה מהות העצם ממש אינו בבחי' גילוי (רק שתופסים בעצם כו', וכמ"ש בסש"ב לית מח' תב"כ כ"א כאשר איהו תפיסא באורייתא כו'), ולעתיד יהי' גילוי העצמות ממש ולא יהי' בבחי' משפיע ומקבל כו'), והעצמות הוא בחי' היש העצמי שלמעלה מהשפעה וגילוי כו', והגילוי מן העצם הוא האין הממוצע בין המשפיע והמקבל כו'. ובשרש הראשון בחי' היש הראשון הוא בחי' עצמות א"ס שהוא אמיתת היש והיינו שמציאותו מעצמותו בלי שום עילה וסבה שקדמה לו ח"ו, דהנה כל מה שנתהווה אינו מציאות אמיתי, לא מבעי מציאות היש שאינו בבחי' מציאות באמת רק שנדמה ליש ודבר מה אבל באמת הוא רק בחי' העלם והסתר שמעלים על אור אלקי כו', וכמ"ש בסש"ב ח"ב פ"ג וד' דכל נברא אינו רק כמו אור וזיו המתפשט ממקורו כו', ורק ע"י ההעלם שהאור האלקי מעלים עצמו מהנברא עי"ז הוא נראה בבחי' יש ודבר כו', דז"ע הוי' ואלקים דש' אלקים מסתיר על ש' הוי' וכמ"ש שמש ומגן ה' אלקים כו' ועי"ז נראים הנבראים ליש כו', והרי הש' אלקים אינו הסתר אמיתי ח"ו (דש' אלקים הוא אלקות ממש כמו ש' הוי', ואין עצם מסתיר על עצם כו' וכמ"ש במ"א) ומאיר בגילוי גם ע"י ש' אלקים כו', וממילא אין הנברא בבחי' מציאות יש כו', רק שהנבראים שאינו נרגש בהם האור, ה"ה בבחי' יש בהרגשתם כו', אבל באמת אינם בבחי' יש כו', וגם שהישות של הנבראים זהו גופא מה שמשתל' מבחי' ההעלם דש' אלקים וזהו הישות של הנברא מה שהוא מעלים כו',

וכאשר באמת אין הש' אלקים מעלים כמו"כ הנבראים באמת הם בטלים במציאות ואינם דבר בפ"ע כלל כו' וכמ"ש בסש"ב שם, וגם אם נא' דמאחר שלגבי הנבראים הש' אלקים מעלים ה"ה בבחי' מציאות דבר (דכן הוא בהידיעה דד"ת שיש בחי' מקום וזמן כו' וכמשי"ת), מ"מ אינם מציאות אמיתי, וכמ"ש הרמב"ם בה' יסוה"ת פ"א ע"פ וה' אלקים אמת שאין שם מצוי אמת מלבדו כמותו, והיינו שגם אם נא' שהנברא הוא ג"כ מציאות מ"מ אינו מציאות אמיתי, שהרי מציאותו הוא רק מהתעלמות מקורו ואם הי' מקורו מתגלה עליו הי' מתבטל מציאותו כו'.

וכידוע בענין שארז"ל כד קארי תרנגולתא מברך הנותן לשכוי בינה, דלכאו' אינו מובן למה נקבעה הברכה על קריאת התרנגול דאז הוא דוקא חיוב הברכה, אך הענין הוא דמה שלמטה הוא תרנגול הגשמי למעלה בשרש שרשו ביצי' הוא מלאך גבריאל, ובשרשן באצי' הוא בחי' ה"ג דאימא המעוררים בחי' המל' בבחי' עלי' מירידתה בבי"ע בכל לילה וכמ"ש ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה כו', והיינו בחי' חיצוני' המל' שיורדת לבי"ע לברר בירורים ועי"ז היא נותנת מזון וחיות לנבראים דבי"ע כו', ולכן הזמן הוא בלילה עד חצות. דהנה אי' בזהר דתרעין דג"ע אסתמו בלילה וזהו בחי' פנימי' המל' שהיא בבחי' סילוק ועלי' למעלה כו', וכידוע דבג"ע מאיר בחי' ג"ר דמל', דזהו ההפרש בין ג"ע לעולמות דבעולמות מתלבשים בחי' ז"ת דמל' ובג"ע ג"ר כו', ולכן בעולמות הוא בחי' העלם ובג"ע גילוי המהות כו' וכמ"ש במ"א, ובלילה דתרעין דג"ע סתימין היינו דאז בחי' עליית הפנימי' דמל', וכמו בעת השינה שהמוחין הן בבחי' התעלמות כו' (וכמשנת"ל ד"ה אתם נצבים דבנשמות הגבוהות הוא בחי' עלי' כו'). ואז בחי' חיצוני' המל' יורדת לברר כו', והא בהא תלי' דמפני שפנימי' המל' מתעלם יורדת בחי' חיצוני' המל' לברר כו', וכמו עד"מ באדם בעת השינה פועלים הכחות חיצונים, דביום שהכחות פנימיים הם בהתגלות אז בטלים הכחות חיצונים ועיקר פעולתם הוא בלילה דוקא כו', וכמו"כ ירדת בחי' חיצוני' המל' לברר הוא בלילה עד חצות כו'. ובחצות לילה מעוררים ה"ג דאי' את בחי' המל' מירידתה בבי"ע לעלות באצי' כו', ועד"ז בנבראים דבי"ע הנה בחצות לילה קוב"ה אתא לאשתעשעא עם צדיקים בגינתא דעדן כו', לכן מלאך גבריאל מעורר הנשמות שיתענגו ויהנו מזיו השכינה שבג"ע התחתון ועליון כו', דכאשר תרעין דג"ע סתימין אז גם בנשמות הוא בחי' העלם כו', גם י"ל דהגילוי דקוב"ה אתי לאשתעשע זהו גילוי אור עליון מהגילוי שבג"ע דקוב"ה הוא בחי' ז"א כו', גם קוב"ה הוא בחי' עצמות המאציל, וז"ע השעשועים בחי' שעשועים עצמיים והוא בחי' הכתר כו' וכמ"ש במ"א, וע"כ צריכים לעורר נשמות להיות בבחי' כלי לקבל אור זה כו', ומלאך גבריאל הוא המעורר את הנשמות כו'. וכמו"כ בעוה"ז הנה בחצות לילה צריך האדם לקום להודות, וכמו שא' דוד חצות לילה אקום להודות לך כו', אז קורא התרנגול ששרשו ממלאך גבריאל לעורר את האדם שיקום בחצות לילה, וכמ"ש בזהר שהתרנגול קורא שלא בטובתו, להיות דתרין שלהובא דאשא מוקדין לי' תחות גדפוי שקורא מחמת זה בהכרח כו'. ונמצא כי ברכת הנותן לשכוי בינה שהיא על שרש ומקור שבאצי' בבינה או במל', הוא דוקא בזמן קריאת התרנגול, להיות כי זמן קריאתו הוא בזמן ההתעוררות דה"ג דאימא, ובבי"ע הוא זמן שגבריאל מעורר נשמות הצדיקים כו'. והנה מובן כמה השתל'

בשעה שהקדימו – תער"ב

א'קמג

מדרי' צ"ל באצי' גופא מבחי' ה"ג דאי' עד שיהי' בחי' מקור להתהוות מלאך גבריאל, וההתהוות הוא בבחי' בריאה יש מאין דוקא, ואח"כ כמה רבבות השתל' הוא עד שישתלשל מהמלאך גבריאל התרנגול הגשמי כו', ובכדי שיתהווה התרנגול הגשמי באמת לא יועיל גם ריבוא רבבות השתל' רק צ"ל בדרך בריאה יש מאין כו', וכמא' בעל העיקרים דהתהוות הגשמי' מהרוחני' אין לך בריאה יש מאין גדול מזה כו'. ומובן היטב שבאם הי' מתגלה על התרנגול הגשמי שרשו ומקורו כמו שהוא בבי"ע ומכ"ש כמו שהוא באצי' בחי' ה"ג דמל' או ה"ג דבינה, הרי הי' התרנגול מתבטל לגמרי ממציותו כו', וכמו שמצינו במלאכים דהושיט הקב"ה אצבעו הקטנה ביניהם ושרפן דהיינו שהי' גילוי מבחי' מל' יותר מחוק הקצוב נתבטלו עיי"ז כו', מכ"ש שהדבר הגשמי הי' מתבטל כו', ואינו דומה להביטול במדרי' הרוחני' כמו בהאור שכל מדרי' רוחניות מתבטלת לגבי גילוי אור עליון יותר, וכמו כ"ע אע"ג דאיהו אור קדמון כו' אולם הוא קדם עה"ע כו', שזהו ע"ד שרגא בטיהרא שלגבי אור השמש מתבטל אור הנר כו', דשם הביטול הוא רק בהתפשטות האור לא בעצם המהות כו', וכמו הנר שאין עצם אורה מתבטל רק שאינה מאירה כו' וכמשנת"ל, וגם לפי משנת"ל (ד"ה בא אל פרעה) דהביטול דהעדר תפיסת מקום הוא ביטול בעצם המהות כו', הרי אין זה שמתבטל ממציותו לגמרי להיות אין ואפס כו', ואדרבה ע"י הביטול נעשה בבחי' כלי לקבל כו', אבל במציאות יש הרי הי' המציאות מתבטל לגמרי בעצם מהותו שלא הי' נשאר במציאות יש כלל כ"א הי' אין ואפס כו'. וא"כ הרי כל מציאת הנבראים הוא רק מצד התעלמות מקורם, ואם הי' מקורם מתגלה עליהם היו נעשים אין ואפס לגמרי כו', וא"כ גם בעת אשר אינו מתגלה עליהם וה"ה נמצאים ליש ודבר אינם מציאות אמיתי כו', והראי' לזה מנהרות המכזבין שמכזבין אחת לשבוע היינו לשבע שנים ה"ה פסולים לקידוש מי חטאת הרי גם בשעה שהולכים בטוב פסולים ונק' נהרות המכזבין כו', וא"כ מובן ג"כ בנבראים מאחר שיכולים להתבטל הרי גם בעת שישנם אינם מציאות אמיתי כו'. ועוד זאת שהרי כל הנבראים דצבא מטה ה"ה היום ונפסדים ומאחר שנפסדים הרי אינם מציאות אמיתי כו', ובפרט למ"ש הבחיי שההפסידות בהם הוא תמידי כנודע, וא"כ הרי אינם מציאות אמיתי גם בעת היותם כו', וגם צבא מעלה שהן קיימים באיש (וכידוע דבזמן הקיום אין בהם הפסידות כו'), הרי הקיום שלהם הוא רק ברצונו ית', דמצ"ע ה"ה נפסדים כו' כידוע ומבו' במ"א, וגם עתידים להתבטל וכמא' שית אלפי שנין דהווי עלמא וחד חרוב כו', וא"כ בזמן קיומם אינם מציאות אמיתי וכמו נהרות המכזבין הנ"ל.

וכ"ז הוא בבחי' מציאת היש, אמנם כמו"כ הוא גם בבחי' אור והיינו בבחי' האורות והגילויים דאוא"ס ב"ה וגם בהאור שהוא בבחי' גילוי העצם כו', הרי אין מציאותם אמיתי מצ"ע כו', שהרי אין מציאות האור מעצמו כ"א מן המאור, וכשם שהוא מאיר מן המאור כך יכול להיות שלא יאיר כו', שהרי הא"ס ביכולתו להאיר וביכולתו שלא להאיר כו', וא"כ אמיתת מציאותו אינו מצ"ע כו', דעם היות שהאור בעת שהוא נמשך מן המאור ה"ה בבחי' קיום עצמי וכמש"א הוא קיים ושמך קיים שגם שמו בחי' האור הוא בבחי' קיום עצמי כו', הנה זהו רק מצד הדבקות במקורו, דלהיות דאור הוא שדבוק במקורו, והמקור היינו העצמי הוא בבחי' אמיתי מצ"ע, ע"כ גם

האור הוא בבחי' קיום עצמי כו' וכמ"ש במ"א, הרי כ"ז הוא מצד המקור אבל האור מצ"ע אינו אמיתי שהרי אפשר שיתבטל ולא יאיר כו', ורק העצמות ית' וית' שמציאותו מעצמותו הוא המציאות אמיתי כו' (וז"ש הרמב"ם שאין שם מצוי כו' כמותו, דהכוונה שכולם נתהוו שמציאותם תלוי בהמהווה אותם כו', וע"כ עם היות שיש בנמצאים שהן בבחי' קיום נצחי בזמן היותם (והוא בצבא מעלה) ובבחי' קיום עצמי (והוא בהאור), אין מציאותם אמיתי דהקיום שלהם הוא רק מצד רצונו ית' ומצד הדבקות במקורם כו', והיינו שגם האור שהוא בבחי' קיום עצמי בעת היותו אינו מציאות אמיתי מצ"ע כלל, רק העצמות הוא האמת בבחי' אמיתת עצמו כו'), וזהו בחי' יש אמיתי היינו אמיתת המציאות שזהו בחי' עצמות א"ס ב"ה, ומציאותו הוא בבחי' בלתי מציאות נמצא, היינו שאינו בבחי' מציאות ח"ו, כי כל מציאות דבר הוא שנתהווה דוקא, אבל מה שלא נתהווה אינו בבחי' מציאות כו', וענין מציאותו היינו רק אמיתת היותו מה שהוא (וואס ער איז) כו', וזהו שנק' יש האמיתי היינו אמיתת היותו ית' כו'. והיש השני הוא היש הנתהווה דענין ישותו הוא שהוא בבחי' מציאות דבר כו', והיינו היש הנברא שהוא בבחי' מציאות, וכמו"כ גם היש הנאצל והיינו בחי' הכלים שהן בבחי' מציאות דבר כו', וכמשנת"ל דאור וכלי הן בחי' אין ויש כו', ועם היות שמציאותם אינו אמיתי וכנ"ל שזהו רק מצד התעלמות מקורם ועתידים להתבטל כו', מ"מ הרי נתהוו בבחי' מציאות דבר כו'. והאין הוא בחי' ממוצע בין ב' בחי' יש הנ"ל.

והענין הוא דהנה ידוע דאמיתת ההתהוות הוא רק בכח העצמות דהוא לבדו בכחו ויכולתו להוות מאין ליש כו', וכמ"ש באגה"ק סי' כ' דמהותו ועצמותו של המאציל עליון ב"ה שמציאותו הוא מעצמותו ואינו עלול מאיזה עילה שקדמה לו ח"ו לכן הוא לבדו בכחו ויכולתו להוות יש מאין ואפס המוחלט ממש בלי שום עילה וסבה אחרת קודמת ליש הזה כו', הרי דכח התהוות היש דהיינו שיהי' מציאות דבר שאינו נראה ונרגש מקורו כלל, שבאם הי' נראה ונרגש בו מקורו לא הי' התהוותו כלל בבחי' יש, כ"א דוקא ע"י שאינו נרגש בו מקורו כלל עי"ז הוא בבחי' יש כו' (דמציאות האור הוא דוקא ע"י גילוי מקורו והרגש מקורו והיינו שע"י דבקות האור בהמאור עי"ז דוקא הוא האור כו', וכמו באור השמש דוקא כאשר יש מאור השמש ישנו להאור כו', וכשיהי' דבר המפסיק ביניהם לא יאיר האור כו', ובמציאות היש הוא להיפך דבגילוי מקורו עליו וכשיהי' בהנברא הרגש מקורו לא יהי' במציאות יש כלל כ"א דוקא ע"י התעלמות מקורו שאינו נרגש בו כלל כו' וכנ"ל, ובפרטיות בנבראים גופא הוא ההפרש בין נבראים דעדאת"כ שחיותם הוא דוקא כשהן בתוך מקורם כו', ונבראים דעדאת"ג מציאותם וחיותם הוא דוקא כשהן נפרדים ממקורם כו'), והתהוות כזאת הוא דבר נפלא ביותר, והוא שיהי' דבר במציאות ממש לא רק במציאות רוחני כמו המלאכים והגלגלים כ"א מציאות ממש דצח"מ גשמי, ולא יהי' נראה ונרגש כלל איזה מקור מאין נעשה ונתהווה כו', והוא בכח העצמות דוקא שמציאותו הוא מעצמותו כו'. וזהו מה שבחי' העצמות אין אנו יכולים לתאר בשום תואר ח"ו רק בשם בורא, דכל תואר הרי מתאר ומגביל את המתואר, והעצמו' דמציאותו מעצמותו הרי הוא נמצא בבחי' בלתי מציאות נמצא כנ"ל, ע"כ אין אנו יכולים לתאר אותו כו', וגם בשי' מאור אין אנו יכולים לתאר אותו שהרי זה מורה דעצם המהות הוא בחי' אור (רק

בשעה שהקדימו – תע"ב

א'קמה

שהוא עצמי ולא אור המאיר שזהו הארה לבד כו'), ויש לא* שייכות אל האור כו' וזה אינו שייך בעצמות כו', וגם לא זהו כל העצמות מה שהאור נמצא ממנו כו' וכמשנת"ל (ד"ה וכל העם רואים), והאור אינו מורה על העצמות ממש, שהרי גם בהמדרי' שאינם עצמות שייך גילוי אור מהם כו', ובאמת גילוי האור הוא מהמדרי' היותר שפלה ותחתונה שבאוא"ס ב"ה וכמ"ש בלק"ת בהבי' דשחורה אני, רק ענין הבריאה וההתהוות זה מורה על אמיתת העצמות, וזה מכריח ענין העצמות משום דלהיות התהוות יש דהיינו מציאות דבר בפ"ע הוא רק בכח העצמות שמציאותו מעצמותו כו' כנ"ל, וא"כ ענין הבריאה מכריח בחי' העצמות היינו מה שמציאותו מעצמותו ושנמצא בבחי' בלתי מציאות נמצא שזהו"ע אמיתת היותו כו', וזהו שאנו יכולים לכנות אותו ית' רק בשם בורא שאין זה תואר ח"ו רק מורה על אמיתת העצמות כו' וכמ"ש במ"א באורך. ונמצא דהיש הנברא דוקא מכריח את בחי' יש האמיתי כו'.

אמנם בכדי שיהי' התהוות היש הרי אינו בערך שיהי' מבחי' העצמות

ממש כ"א ע"י האור והגילוי מן העצמות, וכמ"ש באגה"ק שם דהאור להיותו בבחי' דבקות בהמאור ה"ה כעין המאור ויש בהאור כח המאור שמציאותו מעצמותו כו', וע"כ האור הוא מהווה כו', וזהו שהאור הוא ממוצע בין יש האמיתי ליש הנברא, והיינו שע"י אמצעית האור בא כח העצמות (בל"א ווערט ארפגיטראגין דער כח העצמות) להוות יש מאין ואפס המוחלט כו'. ולפ"ז יובן דכח העצמות הוא בהתהוות מציאות היש יותר מבבחי' האור, דהנה בהאור הרי לא זהו כל העצמות שהאור נמצא ממנו כו', והאור אינו מורה ואינו מכריח את ענין העצמות כו', ומציאות היש זהו דוקא מצד אמיתת העצמות והוא המורה והמכריח אמיתת היותו כו', א"כ כח העצמות הוא דוקא במציאות היש כו', ועם היות שהאור מעין המאור ויש בו כח העצמות כנ"ל, הרי זהו רק מצד דבקות האור בהמאור לא בהאור מצ"ע דמצ"ע אינו עצמי והוא באין ערוך כלל דעצם העצמות נבדל בערך מן האור כו' (דגם התכללות האור בהעצמות הוא רק ענין היכולת מה שביכולתו להאיר כו' וכמ"ש במ"א), ובהתהוות היש בעצם מציאותו דהיינו בעצם ישותו בזה דוקא הוא כח העצמות כו' (ובמדרי' זו מציאות היש הוא מציאות אמיתי והיינו דלעתיד יהי' הגוף הגשמי אלקות כו'). וזהו מעלת מצות מעשיות להיותם בעשי' הגשמי' דמשו"ז יש בהם יתרון גדול גם על התורה שהתורה היא בחי' אור וגילוי וכמ"ש ותורה אור כו' (ומ"מ האור דתורה הוא בחי' אור עצמי כו' וכמשי"ת) והיינו בחי' החכ' שהוא בחי' אור כו', והמצות הן בעשי' דוקא ה"ה בחי' רצה"ע שלמע' מהחכ' וזה בא בעשי' דוקא שהוא מכח העצמות דוקא, ובקיום המצות גופא העיקר הוא בעשיית המצות בבחי' קבעומ"ש וכמא' למה קדמה שמע לוהא"ש בכדי שיקבל עליו עומ"ש תחלה כו', וכמא' קבלו מלכותי ואח"כ קבלו גזרותי כו', והוא ביטול רצונו לעצמות א"ס ב"ה לקיים כל מה שהוא ברצונו ית' שזה מגיע עוד למעלה מבחי' הרצון שגם הרצון הוא בחי' אור לבד, וכידוע דשמו בגימט' רצון שהוא בחי' אור ושם לבד (רק הרצון דמצות הוא רצון עצמי וכמשנת"ל), וע"י הקבעומ"ש בקיום המצות נמשך מבחי' עצמות א"ס ב"ה. וזהו ג"כ ענין תקיעת שופר בר"ה שאמרז"ל אמרו לפני

מלכיות כדי שתמליכוני עליכם זכרונות כו' ובמה בשופר, והוא שאינו מספיק האמירה בדבור לבד כ"א צ"ל במעשה דוקא, להיות דר"ה הוא בנין המל', וידוע הענין בזה דהתהוות העולמות הוא מפני שעלה ברצונו אנא אמלוך דאין מלך בלא עם עולמות נבראים ונפרדים דוקא כו', ובהרצון דמלוכה יש בזה עונג והו"ע כי חפץ חסד הוא כו' וכמשנת"ל (ד"ה ראה), ובר"ה חוזר כל דבר לקדמותו וצריכים להמשיך מחדש מעצמות א"ס להיות לו ית' רצון ועונג במלוכה זו כו', וז"ע כתר מל' שממשיכים בר"ה דהיינו בחי' הרצון והעונג כו', והוא ע"י תקיעת שופר שהוא בחי' הצעקה בקול פשוט שזהו בבחי' התעוררות עצמי שמתעורר בעצם נפשו בפנימי' נקודת לבו שלמעלה מטו"ד שזה בא בקול פשוט דוקא שאינו מורכב בשכל והשגה כו', ומעורר בזה בחי' עצמות אוא"ס שלמעלה מהשתל' כו', ואינו מספיק האמירה בפסוקי התורה שזהו בחי' החכ' כו', כ"א צ"ל ע"י תקיעת שופר שזהו בחי' רעו"ד שלמעלה מהחכ' כו'. אך גם צעקת הקול צ"ל במעשה דוקא מצד מעלת המעשה שהיא דוקא המגעת בבחי' עצמות א"ס כו', וע"כ הגם דעיקר הכוונה בתקיעת שופר היא ההתעוררות פנימי וכמ"ש הרמב"ם בה' תשובה פ"ג ה"ד אע"פ שתקיעת שופר בר"ה גזירת הכתוב רמז יש בו כלומר עורר ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם וחפשו במעשיכם וחזרו בתשובה כו', הנה כ"ז צ"ל במעשה דוקא בכדי לעורר בחינת העצמות כו', וצ"ל ג"כ האמירה שזהו בחי' האור שהוא הממוצע כנ"ל, ובפרט האמירה בפסוקי התורה שהוא בחי' אור עצמי כו', ובמה הוא עיקר התעוררות בעצמות א"ס הוא בשופר דוקא בחי' המעשה כו', וגם צ"ל בקרן של איל דוקא שז"ע אדם ובהמה תושיע כו', והיינו בחי' קבעומ"ש שזהו ר"ה לקבל עליו עול מלכותו ית' ברצון. פנימי ועצמי בנפשו כו', וי"ל דזהו כמו כל המצות שצ"ל בעשי' שבזה דוקא הרצה"ע, וגם צ"ל העשי' בקב"ע שהוא הביטול לבעל הרצון כו', כמו"כ בשופר ב' הענינים הנ"ל, רק שבשופר הכל הוא בבחי' התעוררות פנימי, דעצם העשי' הוא בבחי' צעקה פשוטה בבחי' רעו"ד וגם הקב"ע הוא בפנימיות נפשו דוקא, ועי"ז ממשיכים מבחי' עצמות א"ס להיות לו ית' רצון ועונג במלוכה כו'.

ועפ"ז יובן ג"כ מש"א זה היום תחלת מעשיך, דהנה ר"ה הוא יום שנברא אדה"ר ואמר ה' מלך גאות לבש שקבל עליו עול מלכותו ית', וכן הוא בכל ר"ה שהוא קבלת עול מלכותו ית' ברצון כו', וזהו עיקר הכוונה ובזה מעוררים בחי' עצמות א"ס להיות לו ית' רצון במלוכה כו', וזהו תחלת מעשיך דהיינו שזהו תכלית הכוונה והוא מעלת המעשה דקבעומ"ש הוא בחי' מעשה שזה דוקא מגיע בבחי' עצמות כו'. ועז"א זכרון ליום ראשון והיינו דמשם יהי' זכרון על יום ראשון, דיום ראשון הוא ראשית ההשתל', ולהיות דבחי' עצמות מובדל בערך ע"כ צריכים זכרון על כללות ההשתל' כו', וענין הזכרון הוא שיהי' הגילוי בבחי' ההשתל', דהרי הכוונה בהמשכת המלוכה בר"ה הוא שיהי' גילוי המלוכה וכמש"א מלוך על העולם כולו בכבודך והנשא כו', והרי ע"פ ההמשכה דסדר השתל' מתמעט האור ממדרי' למדרי' עד שלמטה הוא העלם כו', ועי"ז הוא הזכרון על יום ראשון להיות המשכה מבחי' עצמות להיות גילוי המלוכה כו'. וזהו ג"כ תחלת מעשיך שבו מתחדש העולם בכל שנה והיינו שמתחדש באור וחיות

חדש בבחי' גילוי אור עצמי כו'. וזהו זה היום תחלת מעשיך שזהו תכלית הכוונה בקבעומ"ש דנש"י, והוא בחי' המעשה שמגיע ומעורר בבחי' עצמות א"ס להיות לו ית' רצון ועונג במלוכה כו', והוא זכרון ליום ראשון דהשתל' להיות ההמשכה בסדר השתל' שיהי' גילוי המלוכה כו'.

בס"ד. יום ב' דר"ה, עתר"ו

בחדש השביעי באחד לחדש כו', ואי' במד"ר אמור פכ"ט כתי' עלה אלקים בתרועה ה' בקול שופר בשעה שהקב"ה עולה ויושב על כסא הדין בדין הוא עולה שנא' עלה אלקים בתרועה, ובשעה שישראל נוטלים שופריהן ותוקעין לפניו עומד מכסא דין ויושב על כסא רחמים שנא' ה' בקול שופר ומתמלא עליהם רחמים ומרחם עליהם והופך עליהם מדה"ד למדה"ר אימתי בחדש השביעי, וצ"ל מהו האריכות ומתמלא עליהם רחמים כו', שהרי או' תחלה שעומד מכסא דין ויושב על כסא רחמים ומהו עוד ומתמלא עליהם רחמים ועוד ומרחם עליהם והופך כו'. גם צ"ל מש"א אימתי בחדש השביעי משמע דכ"ז הוא דוקא בחדש השביעי וצ"ל מה שייך זה לחדש השביעי דוקא. ולהבין זה יש להקדים משנת"ל שיש ג' מדרי' יש ואין ויש, יש הראשון הוא בחי' יש האמיתי בחי' עצמות א"ס שהוא אמיתית היותו, יש השני הוא היש דנבראים, והאין הוא הממוצע ביניהם כו'.

והנה האין הממוצע בין בחי' יש האמיתי ויש הנברא ידוע שהוא נחלק לשתיים, והיינו דבחי' האין כמו שהוא מבחי' יש האמיתי לא זה האין נעשה בחי' מקור ליש הנברא כי אינו בערך היש כלל להיות מקור אליו, רק שיש ב' מדרי' באין זה, הא' כמו שהוא לגבי יש האמיתי ונק' אין האמיתי, והב' כמו שנעשה מקור ליש הנברא כו'. וסבת התחלקות האין הוא להיות שכללות בחי' האין הוא רק בחי' אור ולא עצמי, והאור כל מה שנמשך ה"ה מתמעט בהמשכתו כו', דדבר שהוא עצמי אין בו שום מיעוט כלל וכל כמה שנמשך הכל הוא העצמי כמו שהוא (ואפי' כמו שבא בכמה אופנים שונים הכל הוא בחי' העצמי, והיינו שיש בו כח העצמי ממש כו'), אבל אור הוא מתמעט בהמשכתו וכמו אפי' אור האבוקה הרי אינו דומה כמו שהוא בקירוב שהאור הוא בתוקף ובריחוק מתמעט האור כו', וכמו"כ הוא בהמשכת האור למעלה דבהמשכתו מתמעט האור כו', וכמשנת"ל (מד"ה כי תצא הא"*) והילך) בענין הרצון שהוא בחי' או"מ שיש בזה רצון כללי ורצונות פרטים, ועם היות דבכל המדרי' הוא בבחי' רצון ואין בזה שינוי בעצם מדריגתו כו', מ"מ הוא בבחי' מיעוט במעלתו, דכמו שהוא בבחי' רצון פרטי ה"ה בבחי' מקור עכ"פ כו', דרצון הכללי אינו בבחי' מקור עדיין, וכמו שבא בבחי' רצון פרטי ה"ז בבחי' מקור שיהי' הדבר בפועל כו', והיינו שגם בהאור הסובב יש ג"כ חילוקי מדרי' דבתחלת ההמשכה הוא בבחי' אור כללי וכמו שנמשך ומתפשט